

ÕPETAJATE LEHT

Kutseteadliku õpetajaskonna häälekandja

Toimetuse ja talitus: Pühavaimu 11, Tallinn.
Posti jooksev arve 184.
Tel. 458-52. Avatud k. 11—15.

Tellimise hinnad: Aastas — 4 kr. 50 s., poolaastas —
2 kr. 25 s., veerandaastas — 1 kr. 15 s., ühes „Kasva-
tusega“ aastas — 6 kr. 50 s.

Kuulutuste hinnad:
Teksti ees ja tekstis 10 senti ja kuulutusküljel
5 senti mm.

Nr. 7 (323).

19. veebruaril 1937. a.

VIII aastakäik.

Ilmub reedeti.

Algkoolide käsitööõpetajate päevad

24. ja 25. märtsil

Nagu „Õpetajate Lehes“ nr. 5 teatasime, on praegu ettevalmistamisel algkoolide käsitööõpetajate päevad. Nüüd on selgunud, et käsitööõpetajate kokkutulek toimub enne kevadpühi ja nimelt Tallinnas 24. ja 25. märtsil. Kuna 24. märts on maa-alkkoolides 2.—6. õppeaastail veel tööpäev, siis Haridusministeeriumi otsusega vabastatakse õppetööst need maa-alkkoolide käsitööõpetajad, kes osa võtavad käsitööõpetajate päevadest tingimuse, et õppetöö siiski ei seisaks sel päeval. Sellega on võimaldatud päevast osavõtt ka maa-alkkoolide käsitööõpetajaile, samuti on võimalik kava mahutada kahele päevale, nii et ei tuleks ülekujumist.

Päevade korraldajate poolt astutakse samme 50% hinnaalandusega raudteesõidu saamiseks.

Kava on praegu valmimisel. Selles on ette nähtud loenguid meie algkoolide käsitöö ülesannete ja praeguse taseme üle koolin. A. K u r v i t s'alt, peale selle poiste käsitöö alalt refereerivad A. Uibokand, O. Tammeraid, R. Vassermann, V. Vahar j. t., tüdrukute käsitööõpetuse alalt (referendid pr. A. Kaare, prl. Alavere) ja nooremate õppeaastate käsitööst pr. A. Soo'lt. 1 referent palutakse Soomest. Peale selle on kavas ette nähtud Tallinna käsitööklasside ja kodutööstuse muuseumi külastamine, tutvumine õpilastöödega j. m.

Päevadest osavõtmiseks ja raudteel sõiduhinnaalanduse saamiseks palutakse registreerida E. Õpetajate Liitu, Pühavaimu 11, Tallinn, hiljemalt 18. märtsiks.

Soome koolides pühitsetakse Eesti iseseisvuspäeva

V Soome-Ugri kultuurkongressil otsustati kolme hõimumaa: Soome, Eesti, Ungari iseseisvuse päevi vastastikkult pühitseda laiemas ulatuses kui seni, kus korraldati vaid paar aktust mõnes suuremas keskus. See mõte ongi nüüd teostumas. Esijoones tahetakse kaasa tõmmata neile üritustele kogu koolinoorsugu. Eriti innukalt teotsetakse Soomes, kus Eesti iseseisvuspäeva puhul 24. veebr. ja Ungari vabaduspäeva tähistamiseks 15. märtsil ilmus Suomalaisuuden Liitto väljaandel brošüür, mis saadetud kõigile koolidele Soomes. See sisaldab Eesti hümnit, pr. L. Vesterise poolt koostatud kõne, milles antud lühike ajalooline ülevaade Eesti iseseisvumise, kusjuures Eesti Vabadussõja kohta öeldakse, et see oli otsekui väikese Taaveti heitlus suure Koljatiga. Kõne lõpetab pr. Vesterinen järgmiselt: „Eesti rahvas hoiab kõrgel soomesugu rahvaste lippu Soomelahe lõunarannal. Selleks lipuks on rahva haridus. Soome ja Eesti rahvale see lipp on ühine.“

Eesti rahvalauludest on esitatud „Suu laulab, süda mureseb“. Haridusnõunik A. Salmela kirjutab „Eesti algkoolist“. See huumoriga piiritletud ja sõbralik kirjutus osutab autori põhjalikule eesti algkooli tundmisele.

Prof. Lauri Kettunen annab ülevaate meie laulupidudest, märkides nende osatähtsust meie rahvustunde tõususes.

Ungari vabaduspäevaks sisaldab brošüür Ungari hümnit, kõne pr. O. Boros-Ylistalo'lt, Peföfi „Tõuse, madjar!“ ja ungari rahvalaulu István kuningast, mõlemad luuletaja Otto Mannise tõlkes. Lõppeks kirjutab koolijuh. Väinö Musikka „Käigust ungari kulas“.

Eesti-Soome õpetajapäevade ettevalmistusi

17. veebruaril peetud EOLiidu soome toimkonna koosolekul valiti toimkonna juhatus tagasi endises koosseisus: juhatajaks J. Rummo, abiks V. Alttõa, sekretäriks V. Horm. Koosolekul olid kõne all peamiselt Eesti-Soome õpetajapäevadest osavõtu küsimused. Informatsiooniga soome-

poolseist eeltöödest esines V. Horm. Toimkond kiitis heaks päevade aja 15.—19. juunini, kusjuures sõit toimuks 14. juunil. Koosolekul moodustati päevade korraldamiseks toimkond, mille juhatajaks valiti H. Rajamäe. Kuna päevadest osa võtaks ka keskkooliõpetajaid, otsustati pöörduda EKESKO poole ettepanekuga, määrata toimkonda 2 esindajat, kes enda peale võtaksid keskkooli osa ettevalmistamise ja loengute kindlaksmääramise. Peale selle otsustati pöörduda vab. valitsuse poole päevast osavõtjatele sõiduhinnaalanduse saamiseks 50% ulatuses sõiduks Eesti piirides. Samuti tunnustati soovitavaks, et kõik Eesti õpetajate ekskursioonid Soome toimuksid päevadega ühel ajal. Samuti on lootusi päevadele kaasa tõmmata pedagoogiümide lõpetajaid.

Korraldava toimkonna koosolek otsustati kokku kutsuda 7. märtsiks.

EOLiidu pedagoogilise toimkonna koosolekul

17. skp. arutati peamiselt õpetajate edasiharimisega seoses olevaid küsimusi. Otsustati EOLiidu poolt koostatud edasiharimise kolmaastakus ette nähtud kava igal tingimusel teostamisele võtta, kuna õpetajaskonnas huvi edasiharimise vastu on väga suur. Esijoones tuleks teostamisele eeloleval suvel Tartus pedagoogiline nädal augustikuus.

J. Käis tegi ettepaneku, arvestades EOL ped. toimkonna juures asuva kooliuendustlaste rühma liikmete ja ülesannete kasvamist, rühm ümber moodustada kooliuenduse toimkonnaks, samuti ellu kutsuda maakondlike liitude ja kohalikkude ühingu juures vastavad ringid. J. Käisile tehti ülesandeks välja töötada üksik-asjalikud kavad järgmiseks koosolekuks.

Ka eeloleval suvel toimuvast Pariisi rahvakooli näitusest ja kongressist osavõttu peeti tingimata tarvilikuks. Näituseks ettevalmistustööd paluti enda peale võtta J. Käisi. Vaatamata ainelistele raskustele peeti tarvilikuks ka pedagoogilise kirjanduse väljaandmise jätkamist võimaluste piirides. Toimkond palus A. Elangot koostada tarviliku ped. kirjanduse nimistu.

Ilmus:

„Kasvatus“ nr. 2.

Sisus: Margit Borg: Raskesti koheldavad lapsed. E. Oissar: Maakool. J. Parijogi: Koduloo kaitseks. H. Rajamäe: Eepilise pala käsitusmeetod. A. Vaigla: Draama käsitus üldhariduslikus koolis. H. Ratassepp: Lüürika õpetuse ülesanded. J. Käis: Eesti keele õppekavade ühtlustamise küsimus 5. ja 6. õppeaastal alg- ja keskkoolis. Kooliuendustnõrk — Näide tööst tööjuhataste abil. Joh. Lillmaa: Käekiri. Kirjanduse arvustusi ja ülevaateid — Yrjö Ora ja Eino Jutikkala. Suomen historia. V. Orav: Võru õpetajateseminar. E. Oissar. Kroonika. Välismailt.

Veel täna tellige „Kasvatus“ 1937. aastaks! Aastakäik kr. 3.—.

„Õpetajate Leht“ ja Õpetajate Koda

Ühist. Kirjastusühingu „Õpetaja“ juhatus vastus Õpet. Koja ettepanekule. „Õpet. Leht“ nõus avaldama kõik Koja teated. Ühingu ei leia põhjust lehe üleandmiseks.

Õpetajate Kojalt saabus hiljuti ettepanek. „Õpetajate Lehe“ väljaandja Ü. K. Ü. „Õpetaja“ juhatusel, milles soovi avaldati, et „Õpet. Leht“ üle antaks Koja väljaandmisele. Ü. K. Ü. „Õpetaja“ juhatus oma vastuses Kojale märgib järgmist:

„Õpetajate Leht“ ilmub õpetajate ühistegelise ettevõtte Ü. K. Ü. „Õpetaja“ väljaandel, mille ümber on koondunud peale üksikliikmete-õpetajate rida meie suuri õpetajateorganisatsioone, teiste seas 9 maakondlikku õpetajaliitu, Tallinna Õpetajate Selts, rida õpetajateühinguid jne., mille üksikliikmete arv ulatub üle 2500. Ü. K. Ü. „Õpetaja“ liikmeks võivad astuda kõik eesti õpetajad, kooli- ja haridustegelased. Ü. K. Ü. „Õpetaja“ juhatusse kuulub õpetajaid algkoolist, keskkoolist ja gümnaasiumist ning kutsekoolist, millega on tahetud alla kriipsutada „Õpetajate Lehe“ koostöö tahet kõigi koolitüüpide õpetajatega.

„Õpetajate Leht“ on ellu kutsutud õpetajaskonna rippumatu häälekandjana selleks, et Eesti õpetajaskonnalt oleks võimalus vabalt kaasa kõnelda meie hariduselu ja kooli ülesehitamise töös. Lehe asutamine ja väljaandmine esimestel aastatel on nõudnud algatajailt peale vaimlise pingutuse ja suure ajakulu ka ainelisi kulutusi ja juuremaks, kusjuures meie õpetajaskond on näidanud, et ta siiski vajab oma häälekandjat. Nüüd, kus „Õpetajate Leht“ ilmub 1935. a. alates ühistegelise ettevõtte väljaandel, omab leht kõige soodsamad arenemisvõimalused. Et see nii on, seda näitab järjest suurenev ühingu liikmete ja lehe tellijate arv ja poolehoid lehele. On arusaadav, et Ü. K. Ü. „Õpetaja“ juhatus, arvestades senist lehe asutamisel ilmnenu pingutus- rohkust tööd ja vaeva, tunneb suurt vastutust õpetajaskonna ja lehe arvu- rikka lugejaskonna ees. Seepärast ei leia Ühist. Kirjastusühingu „Õpetaja“ juhatus põhjust lehe üleandmiseks.

Võimaluse korral pooldati Eesti osavõttu ka Eesti-Soome õpetajate päevade puhul korraldatavast koolinäitusest.

Toimkonna juhatus moodustamine jäeti järgmiseks koosolekuks.

Kuna lehe üleandmine tähendaks aga ühtlasi ühingu likvideerimist, kuulub küsimuse lõplik otsustamine ühingu peakoosoleku kompetentsi, mispärast juhatus ka küsimuse järgmise peakoosoleku päevakorda üles võtab.

Lõppeks juhib Ü. K. Ü. „Õpetaja“ juhatus Õpetajate Kojat tähelepanu sellele, et „Õpetajate Leht“ on alati soovitud kõige tihedamat kontakti pidada õpetajaskonna avalikõigusliku asutuse — Õpetajate Kojaga. Juba 29. septembril 1936., seega mõni kuu enne Koja tööle hakkamist, võttis Ü. K. Ü. „Õpetaja“ juhatus oma koosolekul vastu otsuse, milles soovi avaldas näha Õpetajate Kojat teadete avaldamist õpetajate oma häälekandjas „Õpetajate Lehes“. Vastav otsus on vastu võetud ka Koja Algkooliõpetajate ja Lasteaednike Sektsiooni poolt. Kahjuks mindi Koja teadete avaldamiskoha valikul täiesti vaikides mööda „Õpetajate Lehest“.

Sellele vaatamata aga on „Õpetajate Leht“ avaldanud kõik Kojalt saadud informatsiooni ja seda täielikult kui ükski teine ajaleht Eestis. Selleks on „Õp. Lehe“ juurde asutatud erinurk „Õpetajate Kojat teated“. „Õpetajate Leht“ on avaldanud maksuta isegi need Koja teadaanded, mis mujal ilmusid maksuliste kuulutustena. Ka edaspidi on „Õp. Leht“ valmis avaldama kõik Õpetajate Kojat ametlikud ja mitteametlikud teated ja artiklid.

Nädalaks Soome

sõidab meie lehe toimetaja V. Horm homme, 20. veebruaril, peatudes Helsingis ja Vierumäel Soome Urheilupoistis. Helsingis on V. Hormal läbi- rääkimisi suvel korraldatavate Eesti-Soome õpetajate päevade asjus.

60 türgi õpetajat suvel Eestisse

Türgi saatkonna poolt pöörduti E. Õpet. Liidu poole palvega koostada ringmatkakava 60-ne türgi õpetaja jaoks, kes külastavad suvel Eestit. Kauge maa õpetajate matk läbib Balti riiki ja Skandinaaviat. Eestis peatuksid türgi ametikaaslased 2—3 päeva.

Kas on muudatused algkooli tunnikavas põhjendatud?

Joh. Käis.

Algkooli tunnikavu on ajavahe-
mikus 1921—1934 muudetud juba
10 korda, eelolev muutmine oleks
seega 11-nes. Juba see asjaolu te-
kitab küsimuse, kas on olnud tun-
nikavade nii sagedaks muutmiseks
iga kord ka tõsist tarvidust ja kas
ei ole toonud seesugune ebasta-
biilsus ja katsetamine segavaid
mõjusid koolitöösse. Samad kaht-
lused tekivad ka uue tunnikava
projekti vaatllemisel.

Iga uuendus koolitöös on õigus-
tatud ainult sel määral, kui võr-
ra ta töötab paremini tuua kasvatus-
ja õppetöösse. Ja eriti tunni- ja
õppekava muutmisel tuleb silmas
pidada püsivaid kasvatus-
teaduslikke põhimõtteid, mis tagavad koolile pideva
arenemise. Mõõduva iseloomuga
ajanähtused või subjektiivse vär-
vinguga, pedagoogilisest seisuko-
hast vaieldavad vaated ei võiks
tunni- ja õppekavades mõõtuand-
vad olla, sest vastasel korral ole-
ksid uued ümberkorraldused mõne
aja pärast jällegi paratamatud.
Just nüüd, millal tahetakse tõsta
kooli osatähtsust meie kultuur-
elus, tuleks väga tõsiselt kaaluda
iga sammu ja ainult need muut-
mised teostada, mille paremuse
kohta ei ole lahkarvamusi, muidu
tooks uuendus koolile edu asemel
kaotusi.

Uue tunnikava projektis on mi-
tu punkti, mille pedagoogiline
põhjendamine oleks vist raske.
Kõigepäält: millega põhjendatak-

se koduloo väljaheitmist tunnika-
vast? Selgitus, et kodulugu ühen-
datakse 1. ja 2. klassis emakeele-
ga, 3. klassis — loodusõpetusega
(tunnitabelis — loodusteadusega),
ei lahenda küsimust. Koduloo kas-
vatuslikke väärtusi on korduvalt
näidatud meieni pedagoog. kirjandu-
ses (näit. „Eesti Kool“ nr. 2—
1935, „Kasvatus“ nr. 2—1937 jne.)
ja neid põhjendusi ei ole keegi
ümber lükanud. Seni oli koduloo
vastaste suuremaks trumbiks väi-
de, et see aine ei andvat küllalt
teadmisi, sest tal pole õpperaa-
matutki. Koduloo sihid seda tõesti
ei taotlegi ja ta on õppekavasse
võetud kasvatuslikult tähtsa ai-
nena. Käesoleval ajal aga on meie
hariduse juhid kuulutanud just
kasvatuse kooli esimeseks ülesan-
deks (nagu see on fikseeritud ka
praegu kehtivais õppekavades) ja
sellega on kaotanud ka oma täht-
suse mainitud etteheide koduloole.
Veelgi enam. Et kodulugu on see
aine, mis loob lapsele loomuliku
ülemineku kodust kooli, seob ko-
du ja kooli, õpetab last tundma ja
armastama oma kodukohta ja siis
ka kodumaad-isamaad; et kodulu-
gu on see alus, millele rajatakse
lapsepärane, eluligidane keskusta-
tud õpetus, — siis tundub otse le-
pitamatu vastuoluna kuulutatud
kasvatustöö süvendamise ja tege-
liku tunni- ja õppekava muutmise
vahel koduloo kustutamine õppeai-
nete nimestikust.

Veel on kuulda olnud, et kodu-

mida saan iga kuu täpselt Kr. 28,60.
18 krooni maksan kohe koolijuhataja
prouale söögi eest. Algul maksin 20
krooni, kuid pärastpoole arvati Vaike
õpetamise eest 2 krooni maha. Vaike
on nimelt koolijuhataja tütar, kes tä-
navu käib esimest talve linnas keskkoolis.
Sääl ei saa ta algebraga hak-
kama, minul tuleb iga nädal talle üles-
annete lahendused saata. Et ma suit-
sumees ei ole ja muidu ka kokkuhoid-
likult elan, ajan oma palganatukese-
ga ilusti läbi, isegi ülegi jääb — selle
kogun rattaostuks, mida tuleb suvel
valimiskäikudel tarvis. Praegu olen
juba kogunud mitu krooni.

Enda on rahanduse alal hoopis teis-
sugune tüüp. Tema valmistab endale
ise süüa, sööb kehvalt. Säherduse
meetodiga saavutavat ta kaks ees-
märki: 1) hoiab enda saleda ja 2)
toitlustusest säästetud summadega
saab isegi rõivaid osta. Tema ütleb,
et koolipreili peab rõivastuse alal kü-
lanoorte eeskujuks olema. Mina se-
letan talle küll, et ära toretse, sest
siis rahvas arvab, et õpetajad saavad
palju palka ja hakkavad seda maha
kiskuma. Aga tema oma jonn ei jäta.

Mina kavatsen rõivastuse alal aren-
dama hakata praktilisust, lihtsust,
odavust ja rahvuslikku joont. Lasen
endale ömmelda pika lambanahast
kasuka, säherduse, nagu seda on Tar-
vastu Antsu oma Adamsoni VI klassi
ajaloopikus. Säärane kasukas täi-
daks edukalt töökitli aset, temaga
saaks väljas käia ja magada. Peale
selle oleksin ajalootunnis lastele ela-
vaks modelleks — kuidas vanaaestla-
sed rõivastusid. Ning rahvas ei hak-
kaks nurisema õpetajate kallite pal-
kade üle.

Koolijuhataja seletas, et nüüd hak-
kavat kooliteenijaille kõrgemat pal-
ka maksma, nimelt 10 krooni kom-
plektilt. Kui see õige peaks olema, siis
lähen tuleval aastal suuremasse kooli
kooliteenija kohta otsima. Mind ikka
peaks sellele kohale eelistatama, sest
tundide ajal võiksin vahel ka vihke
parandada. Lugupeetavad kolleegid,
palun kirjutage mulle, kui teate mõne
vaba kooliteenija kohta!

Hääd tööindu soovides

Kaarel Kandiste,
Vussevere algkool.

ODAVA RAAMATUNÄDALA KESTEL ON MÜÜGIL

A. Raudkats'i

	End. hind	
Eesti rahvatantsud	1.—	4.—
Valik Põhjamaade rahvatantse	—90	3.50
Tervis ja ilu — naiste koduvõimlemise juht	—50	2.—
Laulumängud noorsoole	—35	1.50
Seltskondlikud mängud	—25	1.—

Trükid lõpukorral. Uusi trükke ei ilmu.
Saada igast raamatukauplusest.

loo metoodiline käsitus olevat
puudulik ja et esinevat ka säära-
ne ebaloomulik olukord, kus ema-
keelt ja kodulugu õpetavad kaks
eri õpetajat. Kuid neil asjaoludel
pole ühtki põhimõttelist tähtsust:
ka teiste õppeainete käsitusel esi-
neb puudusi, kuid ometi ei mõel-
da neid aineid seepärast õppeka-
vast kõrvaldada. Puudulikkus kä-
sitlust parandatakse teisel teel.
Väga kahju, et need koolitegela-
sed, kes ei poolda kodulugu ise-
seisva õppeainena, pole oma põh-
jendusi avalikkuse ette toonud.
Nüüd jääb igatahes mulje, et vaa-
tamata tõsiste pedagoogilistele
põhjendustele koduloo kasuks, sa-
muti vaatamata õpetajaskonna,
eriti maaõpetajate rõhuva enami-
ku pooldavale seisukohale koduloo
suhtes, tahetakse siiski teostada
samm, mis seda kõike ignoreerib.
Kogu aeg on iseseisva Eesti alg-
koolis õpetatud kodulugu, õpetajad
on selle aine väärtust mõist-
nud ja üldiselt ka rahuldavaid ta-
gajärgi saavutanud, on tekkinud
oma, algupärane metoodiline kir-
janduski sel alal, — ja nüüd osu-
tub see kõik tarbetuks, asjata
tehtud tööks! Kas ei tuleks kõiki
neid asjaolusid natukegi kaaluda,
enne kui kavatsus saab teoks?

Ja kuhu jääb siis kodukoha
tundmaõppimise maateaduslik,
ajalooline ja ühiskondlik külg,
kui 3. klassis hakatakse ainult
looduseõpetust käsitlema? Ühen-
datakse emakeelega? See osutub
võimatuks, sest emakeele õpetust
rajatakse lugemikule, mis ei ole
koostatud kohalikkude olude koha-
selt, (eriti siis, kui lugemikku
tahetakse standardida), koduloo-
line aine aga on täiesti lokaalse
ilmega, nii et on raskendatud ise-
gi koduloolise saateaine pakku-
mine koolile.

Järeldus on selge: kui tahe-
takse koolitöös tõepoo-
lest teostada deklareeritud
kasvatuslikke ülesandeid, siis ei ole
võimalik kodulugu ise-
seisva õppeainena kus-
tutada.

Teiste kavatsustavate muudatus-
te kohta algkooli tunnikavas võiks
küllaltki õigustatult küsida: mil-
leks need 1—2-tunnised muuda-
tused üksikute õppeainete tundide
arvus? Jälgides üksikute õppeai-
nete tundide arvu muutmisi ka
eelmistel ümberkorraldustel saame
pildi, mis ei võimalda konsta-
teerida mingit põhimõtet tundide
arvu määramisel. Ainult 2 ainel
(maateadusel ja laulmisel) on pü-
sinud kogu aeg üks ja sama tun-
dide arv; kõigi teiste õppeainete
tundide arvu on muudetud — kord
pisut suurendatud, kord natuke
vähendatud. Näiteks anti emakee-
lele kogu algkoolis 1928. a. 42,
1930. a. 43, 1931. a. 44, 1934. a. 43
nädalatundi, uues projektis on
see arv jälle 44; matemaatikas
vastavalt: 31 — 31 — 30 — 33 —
30 tundi (maal) ja 29 — 28 — 29
— 31 — 30 tundi (linnas) jne.
See on tõepoolest mingi „õnne-
mäng“, mis aga õpetajale toob
küllaltki muret: iga kord tundide
arvu muutmise teatavas aines

tuleb jälle koostada uus töökava!

Edasi: Milleks see uus aine
„kirjatehnika“ ja ainult 1.—3.
klassis? Olles järjekindel peaks
iseseisva koha andma ka kõnehar-
jutus-, lugemis-, kirjandite-, õige-
keeltundidele, sest need emakee-
leõpetuse alad pole sugugi väikse-
ma tähtsusega kui „kirjatehnika“.
Kuid siis jõutakse äärmisele aine-
süsteemile, mis algkoolile ei kõlba.
Usk „kirjatehnika“ tähtsusse on
kaheldav, ja kui 1. klassi lapsi
pannakse terve tund „kirjatehni-
kat“ õppima, siis võib see koguni
kahju tuua.

Miks „klassijuhataja tund“ on
tarvilik ainult 4.—6. klassis?
Miks vähendatud looduseõpetuse
ja (linnas) tööõpetuse tundide
arvu? jne. Tähtsusetuks ja see-
pärast ka tarbetuks osutub se-
niste õppeainete ümbernimetami-
ne (ainult eestikeelseis kooles!):
loodusteadus, käsitöö. Ka ei ole
need nimetamised sisult küllalt
õiged. Vabatahtlik aine on põhi-
mõtteliselt soovitatav, kuid vastu-
võtmata on nädalatundide arvu
tõstmine sellega 32—33-le. Peaks
ometi kord teostuma pedagoogiline
nöue, et nädalatundide arv ei
alg-ega keskkoolis ei tohi ületada
30. Kokkuvõte: Praegu kehtiva
algkooli tunnikava (ja seega
õppekava) muutmise vajadus
ja ulatus vajab vä-
ga tõsist kaalumist, et
tarbetuist muudatusist ei tekiks
kahju koolielu pidevale arengule,
ja et jõutaks katsetuste ajajärgust
koolikorralduses nii vajalikule pü-
sivusele. Meil on üsna värskeid
näiteid sellest, kuidas teostati
tähtsaid reforme koolikorralduses,
ignoreerides põhjendatud vastu-
väiteid. Tulemuseks oli muidugi
see, et juba mõne aasta pärast re-
form osutus kõlbmatuks.

NOORTE TÖÖ

XI võistlusõpingu

õpikute III trükk valmis ja regist-
reeritud koolide tellimiste täitmise
algas.

Hilinenud registreerijate ja õpikute
tellijate soovile vastu tulles võimal-
dab toimekond neile võistluskirjutuse
tähtaega, mis oli määratud 13.—14.
märtsiks, pikendada ilma erilise
teatamiseta, kui tööd jõuavad E. O.
Liitu määratud ajaks — 10. aprilliks.
Erilisel kokkuleppel ja osavõtjate
arvu etteatamisel kuni 10. apr.
võib üksikuile koolidele ka
tööde saatmise tähtaega pikendada
kuni 24. aprillini.

Sel aastal antakse auhindu ka
koolidele, kes on edukalt osa
võtnud võistlusest (õpilaste arv, töö-
korralikkus, juhiste täpne täitmine).

Aruaamatuste ärahoidmiseks olgu
meelde tuletatud kõigile osavõtjale
võistlustingimuste p. 3 („L. J.“ nr. 1
— 1936.): auhindamiseks kuuluvad ja
nimelised tunnustused saavad õpilased,
kes on kooli poolt osavõtuks re-
gistreeritud ühes vastava arvu
õpikute tellimisega.

Koolide registreerimine ja õpikute
tellimise täitmine jätkub kuni võist-
luskirjutuseni.

E. O. L. Karskuskasvatustoimekond.

Pooleteramees Kaarel Kandiste kirjutab:

Teatan lugupeetavatele kolleegidele,
et minu nimi pole enam Karl Kandi-
daat, vaid olen selle eestistanud ja kõ-
lab nüüd nii: Kaarel Kandiste. Võib-
olla oligi minu endine võõrapärane
nimi üheks põhjuseks, miks ma kohta
ei saanud. Nüüd on asi niikaugel, et
mullu sügisel määrati mind Vusse-
vere algkooli õpetajaks poole normi
tundidega ehk n. n. pooletera-
meheks. Teiseks „pooleks“ määra-
ti minu endine kooliõde preili Enda
Mändvee.

Alul oli lõomist korteriga. Vallava-
nem ja koolijuhataja näitasid meile,
s. o. pooleterakestete, ühe endise klas-
siruumi koolimajas, tõmbasid kriidiga
põrandale joone ja ütlesid, et see pool
kuulub teile ja see teile. Et ajage läbi,
pange kapid ja sirmid ette. Aga kust
sa neid kappe ja sirme äkki võtad!
Saime lõppeks vallavanema nõusse,
see laskis ehitada laudadest vaheseina,
pealt lahtise, sest abi on ruumi ühes
nurgas. Nüüd vahel mängime Enda-
ga üle vaheseina volleipalli, vahesein
on võrguks.

Korteriga võib üldiselt rahul olla.
Põrandas on küll suuri pragusid, kust
mõnemat liiki närilisi, roomajaid, ka-
hepaikseid ja teisi elukaid sisse-välja
käib, kuid selle eest on mõnus toime-
tada loodusvaatlusi eesti fauna alal.
Pealegi olevat minu praegune eluase
endine sakste magamistuba (koolima-
jaks on nimelt endine mõisa härraste-
maja), seega ikka sakste ruum. Sein-
telt on mõnes kohas krohv pudene-
nud, koolijuhataja loal katsin need
kohad vanade seinatabelitega kinni.
Nüüd aga tulid tabelid klassi viia, sest
oodatu on koolinõuniku revideerimis-
käiku. Ning koolijuhataja tahab anda
klassile töökooli ilme. Töö koolis on
huvitav, sest tuleb töötada mitmeke-
sistel aladel. Koolijuhataja arvab, et
mul on tunde vähe ja aega palju, kas
ma ei võtaks enda hoolde kotkarühma
juhtimise? Ja õpilaskooperatiivi juh-
timise? No muidugi, kuidas sa tikkad
vastu seista. Enda jällegi tegeleb ko-
dutiitardega. Nii et pooleteramehed-
naised siin koolis igavust ei tunne.

Selsinatsel öndsall kahekümneandal
kuupäeval on mul au saada palka,

Gümnaasiumi uued tunnikavad

Haridusministeeriumi koolivalitsuse poolt koolidele tutvumiseks saadetud gümnaasiumi tunnikava projekt sisaldab rohkesti häid mõtteid, kindlustades elust välja kasvanud gümnaasiumitüüpide olemasolu ning võttes uuesti tarvitusele õppeainete valitavuse põhimõtte. Kuna aga maksmapandav tunnikava peaks jääma püsima pikemaks ajaks, siis peab ta olema vaba puudusist, mis võiksid sundida teda lähemas tulevikus muutma.

Tervitatav on v a b a t a h t l i k k u d e a i n e t e s i s s e t o o m i n e gümnaasiumi tunnikavva: igas klassis on ette nähtud neli nädalatundi, mis sisustatakse õppenõukogu algatusel ning võimaldavad õpilasil vabatahtlikult süveneda neid huvitavasse küsimusisse. Kahjuks aga on mainitud rühma paigutatud ka laulmine, mida vaevast saadakse välja jätta ühegi gümnaasiumi tunnikavast.

Edasi on karta, et neis gümnaasiumi harudes, kust välja jäetud teine võõrkeel, määratakse ülejäävad vabatahtlikkude aine tundeid saksa keelele. Kui, näit., gümnaasiumi se-nine (1930. a.) tunnikava kommerts-haru õpilasil kolme võõrkeele õppimist nõudis, siis vaevast suudetakse praegu küllaldaselt põhjendada järsku üleminekut mainitud harus kolmelt võõrkeelelt ainsale inglise keelele. Tõepoolest tunnemegi ettepanekuid, kus gümnaasiumi kommerts-harus kolm vabatahtlikkude aine tundi määratakse teisele võõrkeelele. Oelduga tähendatakse, et kõnesoleva tunnikava projekti rakendamisel võime jõuda olukorrani, kus aine vabatahtlikkuse idee kaob täielikult gümnaasiumist. Aine vabatahtliku õppimise tegeliku rakendamist ei tarvitse minna vaatama võõrsile. Seda mõtet kasutati suuremal määral õpetajate-seminarides, kus erilistes töörühmades põhjalikult süveneti tarvilistesse ainetesse. Mulle paistab, et vabatahtlikkude aine gümnaasiumi toomisest tuleb ära kasutada seminaride kogemused ning korraldada õpetamistöö nii, et vabatahtlikkuse nõue saaks koolitöös tõelise t r a k e n d a t u d .

Koolitüüpide kujundamisel langetatakse õigusega rõhk teatavalt tüüpi iseloomustavale ainele. Nii mõeldakse 7.—12. õppeaastal võrreldes endise gümnaasiumiga suurendada humanitaarharus emakeele tunde kahe, esimese võõrkeele tunde kolme, teise võõrkeele tunde viie, ajaloo tunde kolme ja filosoofia tunde

ühe võrra, kuna reaalarhus rõhatakse matemaatikat, füüsikat ja loodusteadust. Kuid rõõbiti tõstetakse ka teatavale tüübile mittevastavate aine tunde arvu, s. o. humanitaarharus antakse võrreldes endise gümnaasiumiga matemaatikale neli ja füüsikale ja loodusteadusele kolm lisatundi, kuna reaalarhus suurendatakse kahe võrra ajaloo tunde arv. Samal ajal aga ollakse sunnitud välja jätma kohustuslikkude aine hul-gast laulmine, tõrjuma gümnaasiumist eemale maateadus, paigutades tema üheksanda õppeaasta kavast koguni aasta võrra allapoole, ning vähendama usuõpetuse tunde arvu. Mainitud sammude otstarbekohasus laseb enese üle tõsiselt vaielda. Küllap matemaatika tunde arvu suurendamisel humanitaarharus juhitakse tähelepanu matemaatika tähtsusele õppetöös. Teiselt poolt aga võime tõsta esile laulmise osatähtsuse eesti rahvusliku iseteadvuse kujunemisel ning tuletada meelde kooli poolt korraldatavaid aktusi, pidusid jne., mis ei ole mõeldavad ilma lauluta. Kuna riigigeograafia, käsitelles riiki tervikuna, arendab õpilasi riiklikku mõlemisviisi, mida rõhutame, siis millega põhjendame maateaduse eemaldamist gümnaasiumist? Eriti tuleb kahelda, kas on tarvis suurendada matemaatika nädalatunde arvu tütarlaste gümnaasiumi humanitaarharus, kuna tütarlapsed ainult erandjuhtudel astuvad ülikooli matemaatikat õppima. Eesolevate ridadega ei taheta eitada matemaatika väärtust kasvatus-töös, sest samal viisil võime iseloomustada reaalarhu kujundamist, millega rõõbiti käib ajaloo tunde arvu suurendamine. Tüübile mittevastavate aine rõhutamisega jäävad puudulikuks teadmised koguni tüübile vastavate õppeainete alal: kuna ülikooli humanitaarainete õppijad tulevad peamiselt gümnaasiumi humanitaar- (mitte klassika-) harust, määratakse ladina keelele selles harus ainult neli tundi (seni oli kolmandal võõrkeele humanitaarharus kümme tundi).

Teist võõrkeelt hakatakse tulevikus õpetama ainult humanitaargümnaasiumi kahes alaharus, kuna mujalt teine võõrkeel välja jäetakse. Kui hoone üksikosade plaanid valmistatakse eriaegadel, siis võib kannatada selle all hoone terviklikus. Teist võõrkeelt õpetatakse keskkoolis 7., 8. ja 9. õppeaastal. Sellele järgnevad gümnaasiumi harud, kus teine võõrkeel

halik maakoolivalitsus. Vald pidi lõpetaks ehituse teostama, kuid ka koolijuhataja, kes ei väsinud nõudmast, pidi teisele teenistuskohale asuma — muidugi halvemale. Valla võimume-hed sõtkusid ja kulutasid kaebeid seni kui „kodurahu“ säästmiseks sunniti ebapopulaarne koolijuhataja lahkuma. Kogu ebapopulaarsus ning rahvaga (s. o. sekretäri ning vallavanemaga) halb läbisaamine tekkis vaid sellest, et koolijuhataja sundis ehitama koolile sooja käimla, mille otstarvet ei suutnud mõista omavalitsus. Koolijuhataja ajab luksust taga, tahab rahvast oma kooliga vaeseks teha!

Analooilisi juhtumeid on veelgi, ega need ainsad pärlid pole. Kõige kurvem aga neis lugudes on võimalus, kui sekretär asub koolivaenulise rinde Napoleoniks. See juhus pole aga haruldus.

Ainsa teadliku inimesena vallaasju juhtivas personalis muutub sekretär tihti võimuihkavaks enesejumaldajaks. Võhikuna kooliküsimusis ja taoti haridusele vaenulisele häälestatuna püüab ta oma kompetensi laotada ka sinna, kus ta pole sugugi vajaline. Sellest siis palju raskusi kooli haldavaile isikule. Kui võimuihale seltsib aga ka mannetus organiseerimistöös (seda on sekretär viimasel aastail tihti pidanud tegema), siis asendab seda kliikepoliitika ja külaklatš. Rahvaga alaliselt kokku puutudes on tal seks kõige enam võimalusi. Oma võimetus peidetakse ürgitsemisele. Pole ka saladuseks, et vallamajades ütleb a ja o tihti alkohol — häda siis karskele õpetajale, eriti koolijuhatajale! Otsemaid on ta siis valla südamik „ebapopulaarne“.

Haridusnõunik Kaarlo Ahtiala 70-a.

Haridusnõunik K. Ahtiala töölaual ju ures „Opettajain Lehti“ toimetajana.

70 aastat täitub eeloleval meie iseseisvuspäeval Soome organiseeritud õpetajaskonna ühel silmapaistvama ja teenekamal tegelasel ja edurivi mehel — haridusnõunik Kaarlo Ahtialal. Eesti organiseeritud õpetajaskond tervitab auväärt juubilarit ja soovib talle endise tööjõu jätkumist veel kauaks.

Kaarlo Evert Ahtiala sündis 24. veebruaril 1867 Lempääläs päevatöölise kehvast kodus. Noorukina teenis ta omale ülespidamist kaupmehe abilise, kuid kustumatu teadusejahu juhtis teda peatselt Jyväskylä seminari. Selle lõpetamise järele oli õpetajaks Tampere ja hiljem Töölõ algkooli juhataja Helsingis.

Haridusnõunik Ahtiala peamine elutöö on kirjutatud aga Soome õpetajate Liidu tegevusraamatusse, kus ta kaasa töötanud üle 40 aasta, sellest ajast viimased 26 aastat esimehena. Alles nüüd, 31. jaanuaril k. a. loobus ta sellest vastutusrikkast kohast, asetades raske koorma noorema mehe õlale. Suuri teeneid on haridusnõunik K. Ahtialal veel „Opettajain Lehti“

puudub. Nii suudetakse kolme aasta kestel õpitud võõrkeel enne ülikooli astumist gümnaasiumis, samuti kolme aasta vältusel, põhjalikult unustada. Ses suhtes tarvis keskharidusliku kooli kahe eriosa — keskkooli ja gümnaasiumi — tunnikavad kooskõlastada. E. Markus.

Praegu on kuuldavasti käsil õpetajate atesteerimise probleemi lahendamine. Siin puhul on tõsiselt karta, kui osa neist õigustest langeb vallasekretäri kanda. Kahjuks on see juba mõistmata milleks, taoti sündinud. Vaevast leiab õpetaja objektiivse hinde sealt, kus sageli viinapudeli juures küsitakse: kuidas me siis atesteerime õpetaja näiteks seltskondlikus tegevuses? Iga tõsise õpetaja rõõmuks ja troostiks jääb siis vaid see, et selline seltskond ei hinnanud teda hästi, vastavalt oma maitsetele. Aga mis siis, kui sellised hinded saavad „puhtaks kullaks“ õpetaja teenistuskäigust, mitte kahtlase väärtusega „rahva hääleks“?

Õpetajate soov on, et neid atesteeriks autoriteetsem isik või kolleegium; mitte see, keda pahatihti tuleb seltskondlikus tegevuses korrale kutsuda, tegutsemisele õhutada (kodu-kaunistamine, nime eestistamine, rahvuslippude muretsemine jne.) ja kellega kooli huvidele tihti tuln vastasrinnas asuda.

Ülalkirjaldatud juhtumitel on küll esimeseks punktiks kooli arenemiskava koostamisel paljudel koolijuhatajatel: viibimata leida tee, kuidas lahti saada selliseist kooli ja hariduse vaenlastist.

Kuna haridusprobleemide õiglane lahendamine on meie väikeriigi eluküsimusi, siis ei saa lubada valla vastutavil isikul nendele vastutõtamine, vaid nad tulevad sine ira et studio — kas kutsuda korrale või lülitada oma võimust eemale.

Alleks Vallner.

kauaaegse toimetajana, samuti ka soome õpetajate suurima majandusliku organisatsiooni ja kirjastuse „Valistuse“ asutamisel, olles 1927. aastast ühtlasi viimase juhatuses esimeheks.

Arvestades A. suurt ja ennastalgavat tööd õpetajaskonna organiseerimisel ja selle kaudu soome kooli ülesehitamisel, nimetati K. Ahtiala Soome valitsuse poolt 1930. aastal haridusnõunikuks. Selline tunnustus väärrib küll erilist tähelepanu seetõttu, et sellega on tunnustatud ka seda suurt tööd, mida sooritavad õpetajate kutseorganisatsioonid õpetajaskonna ja seega kogu kooli hüveks ja mis täiel määral on ideeline eneseohverdamine.

Olgu veel tähendatud, et eesti lai õpetajaskond tunneb haridusnõunik Kaarlo Ahtiala kui üht neist, kelle allkiri ehib Eesti-Soome õpetajate sõpruslepingut. Seepärast ühineb lõunaranna õpetajaskond arvukate tervitajatega Põhjalast.

„Õpetajate Lehe“ ja „Kasvatuse“ tellijad saavad „Arengut“ 50% hinnaalandusega

Kuna suur enamus „Õpetajate Lehe“ ja „Kasvatuse“ tellijaid tunnevad huvi ka vabaharidustöö küsimuste vastu, mitmete väljaannete tellimine aga õpetajale praeguste palgaolude juures käib üle jõu, võimaldub „Õpetajate Lehe“ ja „Kasvatuse“ lugejail tellida vastava kokkuleppe põhjal Eesti Haridusliiduga vabaharidustööd käsitlevat ajakirja „Arengut“ 50% hinnaalandusega, s. o. krooni 1.— aastas. Tellimised palume saata „Õpetajate Lehe“ või „Kasvatuse“ talitustele Pühavaimu 11, Tallinn, või maksta posti jooksvale arvele nr. 184. Soodustus on maksev „Arengu“ aastatellimise korral.

Koolijuhatajal on õigus tasu saada tema poolt rajatud viljapuuaiast eest.

Aastaid väldanud protsess Olustvere valla ja sama valla Reegoldi algkooli pensionile läinud koolijuhataja A. Pajuri vahel lõppes nüüd valla kaotusega. Umbes 30 aastat tagasi rajas Pajuri Reegoldi algkooli juure viljapuuai, kasutades selleks oma palgamaad. Pensionile minnes nõudis Pajuri tasu viljapuuai eest. Tal polnud õigust viia viljapuid ja põõsaid enesega kaasa ja sellest tingituna asus ta tasu üle läbi rääkima kooli hoolekoguga. Viimane oli nõus kokku leppima, kuid siis leidis veld, et Pajuril pole mingisugust õigust tasu saamiseks. Jaoskonnakohtunik andis koolijuhatajale õiguse, ringkonnakohus aga tühistas selle otsuse ja nii läks koolijuhataja edasikaebusel asi riigikohtusse. Riigikohus saatis asja uuesti ringkonnakohtule teises koosseisus otsustamiseks. Nüüd mõistis ka ringkonnakohus koolijuhatajale tasu välja. Viimase otsuse kinnitas selle järele ka riigikohus ja vallaal tuleb viljapuuaiast eest tasuda 280 krooni, kuigi Pajuri varem kokkuleppel oli nõustunud 100 krooniga. Aastaid kestnud protsess on aga valla maksma läinud ligi 500 krooni.

Ära väsi nõudmast...

...JA SELLE TULEMUSI SAGELI.

Jõuluagseil nõupidamisel toonitati: kui koolijuhataja järelejätmata kõikjal rõhutab kooli vajadusi, siis lõpuks ta saab ka palju. Tähendab: ära väsi nõudmast!

Tõsi, meie koolimajad on halvad, meie õppevahendid kogud 50% puudustega; jooginõud, kaevud, ventilatsioon ja käimlad tervishoidlikult tih-tigi muinasaegselt tasemel.

Koolijuhatajad on käinud vallaomavalitsuse tegelaste juures — aastaid loetletud puuduste kõrvaldamiseks raha nurmas, kuid milliste tagajärgedega? Ilustratsiooniks paar pilti (mitte Setumaalt!).

Mõningaid aastaid tagasi kukutati valimistel läbi aastaks kohale määratud koolijuhataja motiivid: tubli mees küll, aga ei saa valida, sest nõuade vallalt liig palju! Ja see palju — 1000 krooni remondiks lagunenud mõisalossile, kus vähemalt 20 aasta jooksul remondiks poldud kulutatud ühtegi senti, kuigi koolimajaks oli hoone juba kümme aastat. Kui ühes ruumis ahi lagunes ja aknad pu-runesid, siis sunniti kolima teise — ruumi ju oli kolimiseks. Hoolimata lastevanemate protestidest võimutes vallavolikogu enamuse vallasekretäri-ga eesotsas, et remondisummad kõik kustutati. Kes julges nõuda, see pidi otsima omale teenistuskoha mujal. Olen kindel, et see õpetaja mujal ei j u l e n u d k i e n a n o u d a m i d a g i kooli hüveks.

Koolijuhataja käib käimla ehitamiseks summe hankimas läbi kõik Pontius Pilatus'ed, abiks kooliarst ja ko-

ÜHINGUTE TEGEVUSEST

Meremäe Õpetajate Ühingu referaatkoosolekult

Õppe- ja kasvatustöö põhimõtete selgitamine

Ühingu korraldusel peeti 14. skp. Meremäe algkoolis referaat-koosolekut, mis oli pühendatud peamiselt õppe- ja kasvatustöö põhimõtetele küsimuste selgitamisele. Ilmunud olid kõik (peale ühe) ühingu liikmed, naabervalla õpetajaid ja külalisi. Ter- vitusi saatis maavalitsuse esimees A. Mäeloog. Koolinõunik V. Viilup oma ettekandes „Õppe- ja kasvatustöö arendamise kava koostamise põhimõtted“ põhjendas kava vajadust ja tähtsust ning rõhutas eriti neid kava punkte, mis vajaksid erilist tähelepanu Petserimaal oludes. Kooli- hoone alal seadku iga kool endale sihiks olla peremees s. o. vabaneda üüriruumidest ja saada „oma toa — oma loa“. Õppevahendite alal tuleks eeskätt muretseda tööriistu tööpe- tuse edukaks õpetamiseks. Tööpe- tuse alal tehakse küll tööd, kuid pea- miselt meetodilisi sihte taotles, kuna elus vajalikke praktilisi oskusi antakse vähe just vastavate tööriis- tade puudumisel. Kodukordadest on tähtis kodukord kooliteenijale. Et enamik koole asuvad üüriruumides, kus kooliteenijaks on harilikult maja- peremees ise, siis tekivad sel alal tihti konfliktid. Koolijuhatajail tuleb aga järjekindlalt nõuda teenijalt kohus- tuste korraldiku täitmist ja kõhkle- mata tarvitada oma õigust vallandada hooletuid kooliteenijaid. Töökavades ei peaks esinema vaid animematerjali jaotus, vaid ka ette nähtud olema need kohalikkudest oludest tingitud raskused, mida tuleks ületada vastava aine õpetamisel. Tõstis tähelepanu tu- leb juhtida õpilaste toilitustamisele.

Joh. Käis kõneles „Kooliüuen- dustest ja kooli kasvatustööst“ põhi- mõtteid. Referent selgitas esmalt kasvatuse mõistet ja võttis kokku kasvatustööst põhisihid kolmes sõnas: isiksus, inimene, kodanik. Nende põ- hisihide saavutamiseks on kooliüuen- dus tarvitanud järgmisi kasvatustööst- ke ja õpetustööst põhimõtteid: isete- gevus, lapsepärased, eluligidus, kodu- koha- ja kodumaa põhimõtted. Eluli- gidust ei tule mõista valesti, algkool ei valmista lapsi ette teatud elukut- sele, vaid elule. Kooliüuen- duste täht- samad meetodilised teed ja võtted on üldõpetus, vaba õppejutt ja individu- aalne töövõime tööhõlvatuse menetlu- sega. On ekslik arvata, et kooliüuen- dus ei edenda küllaldasel määral õpi- laste välist, s. o. kombineeritud kasvatust. Kombineeritud kasvatust on kooliüuen- duste põhimõtete lahutamata osa, kuid mit-

te eesmärk iseenesest. Sisemiselt kas- vatatud inimene on alati kombineeritud, kuigi vahel võib soovida jätta käitu- mise väline laimatus, ent just sageli võib kohata väliselt laimatusi, „džen- telmeene“, kes on seesiselt kasvatat- matud ja toored. Ei tule karta, et meil vast kooliüuen- duste alal ei ole saavutatud palju, tuleb aga rõõmus- tada, et see, mis saavutatud, on olnud algusest peale rajatud õigele alusele ja alati silmas pidanud meil tunnusta- tud kasvatustööst põhisihide.

Läbirääkimistel avaldati mõtet, et hariduselu juhtide nõuet kasvatuse eeliseid ei tohiks suruda ainult välise kombineeritud raami ja seetõttu kal- duda ühekülsusesse ning hakata ala- hindama õpetuse meetodilist külge, sest õpetus ja kasvatustöö on üksteisega tihedalt lähipõimunud.

Järgmise päevakorrapunktina võeti vastu ühingu uus põhikirja, mis osu- tus vajalikuks ühingu piirkonna laie- nemise tõttu.

Ühingu esimees B. Rea refereeris õpetaja osavõttu seltskondlikust tööst, mis on praegu järele saanud ak- tuaalseks päevaküsimuseks. Huviroh- ke töökoosolek lõppes kell 16.20, mille järele veedeti aega ühises teelauas.

Kr.

I. O. Seltsi kodumaine ringreis.

Tallinna Õpetajate Seltsi ekskursi- ooni toimekond koostas 18. veebr. koos- oleku kodumaise ringreisi kava. Reis toimuks juunikuul. Tallinnast sõide- takse rongiga Haapsallu, sealt laeva- ga Helmermaale, kus tehakse ring üm- ber Hiiumaa omnibusega. Hiiumaalt sõidetakse tagasi Haapsallu, kust kü- lastatakse Vormsi saart. Viimane matkapäev pühendatakse Läänemaa läänepoolsele osale Noarootsi, Riguldi, Ri- dala ja Kasari jõe luhaga tutvumiseks omnibusel. Haapsallust sõidetakse ron- giga tagasi Tallinna. Reis vältaks neli päeva ja läheks maksma umbes 12 kr.

Õpilaste suusarongid käiku

Nüüd, kus lund on juba rohkem ja suusatamisolud paremad, kavatsevad mitmed suuremad keskkoolid korral- dada suusaronge kogu kooli õpilaste- re. 17. skp. viibis Kohilas Tallinna Tehnikumi dir. Nurmiste tutvumas maastikuga ja lumeoludega. Tallinna Tehnikum kavatseb 21. veebr. sõita 300 õpilasega Kohilasse suusatama.

Tegeliku õpetaja arvamusi algkooli tunnikava projekti kohta

Ei poolda koduloo välja- jätmist, vähemalt I ja II algkooli klassi kavast. Projekti on kodulugu asendatud emakeelega. Kodulugu kui õppeainet ei ole üldse mainitud. Muu- tuse tagajärjeks on selle tarviliku aine väljalülitamine koolist. Emakeele õpetus ei suuda asendada kodulugu, eriti siis, kui sellele ainele antakse kõrvaltähtsus, nagu projektist ilm- neb.

Koduloo asendamine III klassis loo- dusteadusega lülitakse välja maatea- dusliku ja ajaloolise ainekavaga te- gelemise III klassis. Ometi ei oleks need ained sugugi tähtsusetud. Õpi- lastele on kodulugu meeldivaks aineks. Halbade ja hooletute õpetajate käes muidugi ei arene kodulugu, kuna siin peab õpetajal olema leidlikkust.

Matemaatika tundide vä- hendamine kohta. Matemaatika on raskemad õppeained algkoolis. Selle aine tundide vähendamine viiks ma- temaatika oskuse veelgi tagasi.

Loodusteaduse tundide vähendamine 4-1t 3-le ei ole sugugi kasuks õpilase vaimsele arenemisele. On ju loodusteadus enam kui ükski muu õppeaine võimeline arendama õpilase iseseisvat tegevust, algatus-

võimet. Mulle tundub praegu, et nel- jastki looduseõpetuse tunnist on koo- lis vähe. Loodusteadus on eluläheda- semad õppeained. Seda ei tohiks vä- hendada.

Kirjatehnika kohta. Sellele ainele ühe tunni reserveerimine nädala- las on täiesti otstarbetu. Praegu ei maksa anda käekirjale nii suurt osa- tähtsust, kui oli see vanasti moes. Ma õpetan kirjatehnikat iga s tunnis ja iga l juhul, kui tarvis. Mitmeklassi- ses komplektis tuleb lastel alati kir- jutada ja siis tuleb ka 1 k k kirja korraldusele rõhku panna. Mitte üksi ühel eritunnil.

Klassijuhataja tund. Selle tunni kava võtmine ettepanud ku- jul ei ole loogiliselt põhjendatav. Miks ei ole seda tundi nooremates klassides pideva ja plaanikindla kasvatustööst töö jaoks? Kui tahetakse eraldada tütarlaste ja poeglaste organisatsi- one üksteisest, siis ei saaks klassi- juhataja ometigi oma tunnis arendada noorte organisatsioonide tööd.

Parem oleks üks tund määrata õpi- lasorganisatsioonide tööks. Õppenõu- kogust oleneb, kellele see tund mää- ratakse, kas klassijuhatajale või mõ- nele teisele õppejõule.

TEADAANNE

„Kasvatuse“ 1937. a. tellijale endiseist maksuta jagatavaist aastakäikudest on täiesti otsa lõppenud ootamatult suure nõud- mise tõttu peale varem mainitud 1920, 1928 ja 1934. veel 1919, 1923, 1924 ja 1933 aastakäigud. Saada on veel 1921, 1922, 1925, 1926, 1927, 1929, 1930, 1931 ja 1932 aastakäigud. Nende aasta- käikude saatekuludeks tuleb tasuda à 30 senti. 1935. ja 1935. aastakäigud maksavad à 2 krooni.

Ajakiri „KASVATUS“
Pühavaimu 11, Tallinn.

Küsimusi ja vastuseid.

Küsimus: Palun teada, kas ja millistel tingimustel on võimalik kor- raldada eksami, et see oleks vastav seaduse nõuetele, kui keegi kodanik soovib eksternina lõpetada alg- kooli 6. kl. kursuse.

Vastus: Kui keegi kodanik soo- vib eksternina lõpetada 6-kl. algkooli, siis on 2 võimalust: 1) ta pöördub ko- haliku suurema 6-kl. algkooli juhata- ja poole avaldusega. Koolijuhataja hangib loa eksamineerimiseks maa- koolivalitsuselt ja palub ühtlasi moo- dustada eksamikomisjon. Eksaminee- rida tuleb kõigis ainetes kirjalikult ja suuliselt, välja arvatud täiskasvanuile võimlemine ja kodulugu ja koolikäsi- tööd. Viimase asemel võib katsuda töö- oskust teatud kutsealal. Eksami koh- ta tuleb koostada vajalik protokoll. Peale eksami sooritamist tuleb välja anda algkooli lõputunnistus. 2) Eks- tern pöördub ise maakoolivalitsuse poole vastava palvega, ühtlasi märki- des kooli, kus ta soovib sooritada ek- sami. Maakoolivalitsus teeb siis kor- raldused koolijuhatajale.

Eksamiprotokolle maakoolivalitsu- sele esitada ei ole vaja.

Küsimus: Palun teada, kes on rohkem vastutav õpilaste käitumise, rõivaste ning jalanõude puhtuse ja korralduse, üldse hea korra ja ko- dususe eest internaadis, kas kooliju- hataja või võimlemiseõpetaja?

Kool on 6-kl. maa-alkkool 2 õpe- tajaga. Juhataja tegi ametlikult ees- kirjad töö alul õpetajale ja õpilastele teatavaks, kuid ütles lõpuks: „Edas- pidi valvab võimlemiseõpetaja selle järgi, et need korraldused saaksid täi- detud.“

Minu teada on see just juhataja otsene ülesanne, õpetaja aitab kaasa. Palun selles asjas selgust.

Vastus: Kuna loetletud ülesan- ded kuuluvad kõik otseselt kooli kas- vatustöö alla, siis ei saa neid ülesan- deid üldse jagada õpetajate vahel. Ei saa ühele õpetajale teha ülesandeks vaadata õpilaste riideid ja jalanõude järele, teisele anda aga mõni teine ülesanne. Küll aga tuleb internaadi- töö jaotada võrdset õppejõudude vahel, koolijuhataja juurde arvatud. Võimlemiseõpetajal tuleb loomulikult puhtuse korralduse ja tervislikku kontrolli teostada üksikasjalikumalt ka võimlemistunni ajal.

Vabatahtliku õppeainena võiks kõne alla tulla võõrkeel. Seda siiski pooldatakse. Selle õppimise või- maldamine on aga leidnud projekti ebaõnnestunud lahenduse. Miks kes- koolis tasub võõrkeele tundide eest riik, algkoolis mitte?

Loomulik on, et vabatahtlikku ainet õpetaks üks õpetajaist. Selle õpetaja töökoorem tõuseks selle tõttu 3 tunni võrra + ettevõtmistusaeg. Õppejõud on aga praegu liialt koormatud. Va- batahtliku õppeaine sissetoomisest saab juttu olla kas linnades, või muu- des suurema õpetajate arvuga koo- lides. Vähemates koolides ei oleks aega seda ainet õpetada.

Tuleks kaaluda võõrkeele kooli too- mist 3 tunniga nädalas. Neid tunde võtta: 1 emakeelest, 1 usuõpetusest ja 1 lisatund.

Üldiselt võttes: kehtivat tun- nikava ei tarvitse muuta, peale võõrkeele sissevõtmise.

Õppetöö korraldamine aastaaegade kohaselt leiab praegugi tarvitamist. Ei saa nõustuda aga kehakasvatuse tundide korraldamist aastaaegade kohaselt. Keha kasvab aastaaega ar- vestamata.

Küsimus: Palun mulle teatada, kui palju saab õpetaja sünnitamise puhul puhkust enne ja pärast sünnitamist ning mitu % ravikuludest kannab maaomavalitsus?

Vastus: „Õppejõudude tasude sea- duse“ (RT 81 — 34. a.) § 34 ja „aju- tiste kodukorra määruste“ (RT 26/27 — 1920. a.) § 16 põhjal saavad nais- õpetajad „terve palga edasi ühes töölt vabastamisega neil nädalat enne ja kuus nädalat peale sünnitamist. See õigus on ainult neil, kes riigiasutus- tes ehk eettevõtetes mitte vähem kui kuus kuud enne sünnitamise päeva teeninud.“ Samade ajut. määruste § 4 ja § 4² (RT nr. 73 — 30. a.) põhjal antakse sünnitusabi tasuta, kusjuu- res kulud kannab maaomavalitsus. Kuid sünnitamise mineja selgitagu maa- valitsuses või selle usaldusarsti kau- du, millise haiglaga on maaomavalitsusel sellekohane leping olemas.

Küsimus: 1927. a. kevadel põles maha algkooli hoone. Sisse jäi ka ko- haliku õpetajateühingu kirjavahetus, muu hulgas ka ühingu põhikirja. Siia- maani tegutses vana põhikirja alusel (mida enam polegi!), nii nagu see meelde oli jäänud. Tahame uut põhi- kirja vastu võtta. Kuidas oleks nüüd kõige õigem seda asja korraldada?

Vastus: Omal ajal ühingu regist- reerimisel pidi üks eksemplar põhikir- jast jääma registreerivale asutusele, s. o. kas Rahukogule või Siseministe- riumile. Kui ühingu liikmed teavad, millal või millisel aastal toimus põ- hikirja registreerimine, siis võib re- gistreerivast asutusest välja tellida ära kirja põhikirjast. Kui aga mõne- sugusel põhjusel korda ei lähe sel teel ära kirja saada, siis tuleb koostada uus põhikirja ja see esildada regist- reerimisele juhtnööride kohaselt, mis sisalduvad vastavates seadustes (RT nr. 37 — 36. a. ja nr. 30 — 29. a.).

Kulturfilme koolidele ja organisatsioonidele

Sihtasutus Eesti Kulturfilmil on kogunenud kaunis suur kogu mitme- suguseid kulturfilme ja kroonikaid mis on koostatud tarviliku pikkusega ja mida saaksid eduga demonstree- rida koolid ning hariduslikud organi- satsioonid kas filmiohtutel või le- gutel. Vastavad nimekirjad on koos- tatud ja saadetakse soovijatele välja ühes sisu seletustega.

Filmi üürihind koolidele ja haridu- likele organisatsioonidele on mini- maalne, nimeit 2 kr. ilma saatekulu- deta.

Peale selle on Eesti Kulturfilmil tagavaraks rida diafilme, mis hinnalt on odavamad diapositiividest. Neid võib ka Kulturfilmil ise valmistada lasta.

Toimetusele saabunud kirjandust

Arnold Tonska: Juht ja mass. Juh- timisprobleemid põhijooni. Prof. E. Tennmanni saatesõnaga. Eesti Kir- jastuse Kooperatiivi kirjastus 1936. 132 lk. Hind kr. 1.90.

Marie Under: Ja liha sai sõnaks. Valimik kümnest kogust. Eesti Kir- jastuse Kooperatiivi kirjastus Tartus.

Aug. Annist, Gustav Saar: Kreutz- wald, Jean Paul ja Witschel. Akadee- milise Kirjastusühingu Kirjastus, Tartu 1936. Hind 2 kr.

P. Krusten: Vehklemõisa aednik. Romaan. Hind kr. 2.90.

Väljaandja.

Ühist. Kirjastusühing „Õpetaja“
Vastutav toimetaja: V. H o r m
Eesti Ühistrükikoda. Tallinnas 1937